

2025-2026-OQIW JILINDA I. YUSUPOV ATINDAĞI
MEKTEPLERDİN

9-KLASS

OQIWSHILARI USHIN

ANA TILI HÁM ÁDEBIYATÍ

PÁNINEN JUWMAQLAW ATTESTACIYASIN
ÓTKERIW BOYINSHA METODIKALIQ USINISLAR
HÁM MATERIALLAR.

2025-2026-OQÍW JÍLÍNDÁ I.YUSUPOV ATÍNDÁGÍ DÓRETIWSHILIK MEKTEBINÍŇ 9-KLASS OQÍSHÍLARÍ USHÍN ANA TILI HÁM ÁDEBIYATÍ PÁNLERINEN JUWMAQLAWSHÍ IMTIXANDA PAYDALANÍLATUĞÍN TEST TAPSÍRMALARÍ SPECIFIKACIYASÍ

Specifikaciya I.Yusupov atındaǵı dóretiwshilik mektebiniń 9-klass oqıwshılarınıń ana tili hám ádebiyatı páninen bilim, kónlikpe hám kompetenciyanıń bahalawda paydalanılatuǵın test tapsırmalarınıń mazmunı, dúzilisi, túri, forması, bahalaw kriteriyası hám ótkeriliw tártibine qoyılǵan talaplardı sáwlelendiredi.

I. Ulıwmalıq principler

Bahalaw maqseti – 9-klass oqıwshılarınıń ana tili hám ádebiyatı pánlerinen bilim, kónlikpe hám kompetenciyanıń ámeldegi baǵdarlamalarda belgilengen oqıw maqsetleri tiykarında kompleksli bahalaw. Usı bahalaw nátiyjeleri tiykarında 9-klaslar ushın juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyasında qabıl etiletuǵın qararlar tiykarlanǵan (valid) bolıwın támiyinlew maqsetinde bahalawda validlik, isenimlilik, ádalat hám ashıq-áshkaralıq principlerine boysınılıwı támiyinlenedi.

II. Normativlik tiykarlar

1. Ózbekstan Respublikası Xalıq bilimlendiriw ministriniń 2008-jıl 4-marttaǵı 56-sanlı buyırǵı menen tastıyqlanǵan Ulıwma orta bilim alıwshılarınıń juwmaqlawshı mámleketlik attestaciyası haqqındaǵı nızamı.
2. Ana tili hám ádebiyatı pánlerinen dóretiwshilik mektebiniń 5–9-klasları ushın ámeldegi oqıw baǵdarlaması.

III. Bahalaw dúzilisi hám ajratılǵan waqıt

Ana tili hám ádebiyat pánleriniń biliw dárejesin anıqlaw boyınsha juwmaqlawshı mámleketlik attestaciya sınaǵında jámi 10 test variantı usınıladı.

Hárbir varianttıń soraw hám tapsırmaları pán kesiminde bolıp, ulıwma bilim beriw mektepleriniń orfoepiya hám orfografiya, puntuaciya, lingvistikalıq tallaw, tekstti túsiniw, sonday-aq, milliy, jáhán ádebiyatı hám ádebiyat teoriyası sıyaqlı mazmun tarawların qamtıp alǵan. Usınısta biliw, qollanıw hám pikirlew kognitiv iskerligine tiyisli tapsırmalar boyınsha bahalaw kriteriyaları keltirilgen.

Hárbir variantta oqıwshıǵa 10 tapsırmalı (6 ana tili, 4 ádebiyat) soraw beriledi. Tapsırmalardan 3 tapsırma (2 ana tili, 1 ádebiyat) biliwge, 5 tapsırma (3 ana tili, 2 ádebiyat) qollanıwǵa, 2 tapsırması (1 ana tili hám 1 ádebiyat) pikirlewge tiyisli boladı.

Juwmaqlawshı mámleketlik attestaciya sınaqları ushın **120 minut** waqıt berilgen.

IV. Kognitiv kónlikpe hám bólimler boyınsha bólistiriliwi

Biliw (B)		Qollanıw (Q)		Pikirlew (P)		Ulıwma ball
sanı	ball	sanı	ball	sanı	ball	
Ana tili						
2	5 baldan (10 ball)	3	20 baldan (60 ball)	1	30 ball	100 ball
Ádebiyat						
1	10 ball	2	25 baldan (50 ball)	1	40 ball	100 ball

V. Bahalanatuǵın mazmun tarawı bilim, kónlikpe hám kompetenciylar, tapsırma túri, kognitiv process hám bahalaw kriteriyaları

Mazmun tarawı	Soraw tártip nomeri	Bilim, kónlikpe hám kompetenciylar	Kognitiv dárejesi	Bahalaw kriteriyası
Ana tili				
Orfoepiya hám orfografiya	1	<i>orfoepiya hám orfografiyadaǵı qarama-qarsılıqlardı anıqlay alıw</i>	B	5 ball
Puntuaciya	2	<i>jazıwda irkilis belgilerin (soraw, úndew, kóp noqat; útir, sızıqsha, qos noqat; noqatlı útir, qawıs, turnaqsha) durıs paydalana alıw</i>	B	5 ball
Leksikologiya	3	<i>sóz hám turaqlı dizbeklerdiń mánisin túsiniw hám olardı qollana alıw</i>	Q	20 ball
Morfologiya	4	<i>tekst (gáp, sóz)ti házirgi qaraqalpaq ádebiy tili morfemalıq hám morfologiyalıq normaları tiykarında talqılaw</i>	Q	20 ball
Sintaksis	5	<i>tekstti házirgi qaraqalpaq ádebiy tili sintaksislik normaları tiykarında talqılaw</i>	Q	20 ball
Tekstti túsiniw	6	<i>tekst mazmunı boyınsha durıs pikirley alıw</i>	P	30 ball
Jámi				100 ball
Ádebiyat				
Jáhán ádebiyatı	7	<i>ulıwma orta bilimlendiriw baǵdarlamasına kirmisilgen jáhán ádebiyatında áhmiyetli orın iyelegen avtorlar dóretiwshiligin biliw hám shıǵarmaların túsiniw</i>	B	10 ball
Milliy ádebiyat	8	<i>ulıwma orta bilimlendiriw baǵdarlamasına kirmisilgen qaraqalpaq ádebiyatı wákilleriniń dóretiwshilik úlgilerin túsiniw</i>	Q	25 ball
	9	<i>ulıwma orta bilimlendiriw baǵdarlamasına kirmisilgen shıǵıs ádebiyatı wákilleriniń dóretiwshilik úlgilerin túsiniw</i>	Q	25 ball

	10	<i>ádebiy úzindi mazmunın talqılaw</i>	P	40 ball
Jámi				100 ball

VI. Baldı bahaǵa aylandırıw tártibi

Ball (%)	Baha	Túsindirmesi
0 – 29	“2”	“qanaatlanarsız”
30 – 65	“3”	“qanatlanarlı”
66 – 85	“4”	“jaqsı”
86 – 100	“5”	“ayrıqsha”

VII. Smaq procesine qoyılatuǵın talaplar

Qadaǵan etilgen qurallar: imtixan waqtında mobil telefon, aqıllı saat, planshet yaki esletpelerden paydalanıw qatań qadaǵan etiledi.

Tártip hám intizam: nusqa kóshiriw, járdem soraw yaki járdem beriw, imtixan dawamında sóylesiw, ruqsatsız shıǵıw sıyaqlı jaǵdaylar qadaǵan etiledi.

Baqlawshı qaǵıyda buzılıwın anıqlaǵanda, akt dúzip, tınlawshını testten shetlestiredi hám nátiyjesi biykarlanadı.

VIII. Inklyuziya hám sáykeslendiriw

Jeke bilimlendiriwge zárúrligi bar talabanlar ushın qosımsha 15 % waqıt beriledi. Sonday-aq, tapsırmalardıń beriliw forması hám túri de olarǵa sáykes hám qolaylı formada usınıladı.

Kóriwde imkaniyatı sheklengen talabanlar sorawlardı oqıp beriw ushın arnawlı texnik járdemshi menen keliwine ruqsat etiledi, tek ǵana sorawdıń durıs juwabın aytıw múmkin emes.

IX. Usınıs etiletuǵın tiykarǵı ádebiyatlar

Ana tili

5-klass. Qaraqalpaq tili. E.Berdimuratov hám b. Nókis “Bilim”, 2020.

6-klass. Ana tili. G.S. Patullaeva, S.R. Kadirimbetova. Tashkent – 2022.

7-klass. Ana tili. M.Dáwletov, Z.Ismaylova, Z.Kazimbetova. Tashkent – 2022.

8-klass. Ana tili. B.Turimbetov, X.Abdijabbarova, K.Utebaeva, G.Allambergenova. Dóretiwshilik mekteplerdiń 8-klası ushın sabaqlıq. – Tashkent, Qánigelestirilgen bilimlendiriw mákemeleri agentligi, 2024-j.

9-klass. Qaraqalpaq tili. Z.M.Kazimbetova, X.Y.Tolıbayev, R.A.Niyetova, S.S.Toremuratova. Tashkent – 2025.

Ádebiyat

5-klass. Ádebiyat. P.Nurjanov hám b. Nókis “Bilim”, 2020.

6-klass. Ádebiyat. Q.Orazımbetov, B.Genjemuratov, G.Begmuratova. Tashkent – 2022.

7-klass. Ádebiyat. R.Niyetova, I.Mámбетov, G.Jaqsimova. Tashkent – 2022.

8-klass. Ádebiyat (I-II bólim) Q.Járimbetov, B.Nurabullaev, G.Begmuratova, A.Qulımbetova. Dóretiwshilik mekteplerdiń 8-klası ushın sabaqlıq. – Tashkent, Qánigelestirilgen bilimlendiriw mákemeleri agentligi, 2024-j.

9-klass. Ádebiyat. K.Palımbetov, Z.Bekbergenova, S.Kadirımbetova, D.Nurseytov. Tashkent – 2025.

**I.YUSUPOV ATÍNDAGÍ DÓRETIWSHILIK MEKTEBINIŇ 9-KLASÍ
USHÍN IMTIXAN TAPSÍRMALARÍ**

I VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Aytılıwı hám jazılıwı teń kelmeytuǵın sózlerge 3 mısaldan keltiriń.

A) ilgerili tásirge ushıraǵan sózler _____

_____

B) keyinli tásirge ushıraǵan sózler _____

_____

C) ses arttırılıwı júz bergen sózler _____

_____

D) ses túsip qalıwı júz bergen sózler _____

_____

2. (Puntuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Tek keyingi kemedegiler suwǵa jıǵılǵan sherigin súyrep alıp atırǵan waqıtta ǵana Erjanniń Sadıq ǵayrat sal jora degen sestı shıqtı.

_____

_____

_____

_____

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen leksikalıq birliklerge 3 mısaldan mısál keltiriń hám birewine gáp qurań.

A) leksikalıq sinonim (mısál – _____)

Gáp: _____

B) qosımtalar arqalı jasalǵan sinonim (mısál – _____)

Gáp: _____

C) sóz dizbeklerindeki sinonim (mısál – _____)

Gáp: _____

D) gáp bóleklerindeki sinonim (mısalı – _____)

_____

Gáp: _____

_____

_____

_____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orınlañ.

A) Postfiksaciya usılı arqalı jasalğan sózlerge 4 mısál keltiriñ hám birine gáp qurañ.

B) Suffiksaciya usılı arqalı jasalğan sózlerge 4 mısál keltiriñ hám birine gáp qurañ.

---

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleñ.

Dospan óz qıyalınıñ biy qıyalı menen dálme-dál kelgenine quwanıp batıl juwap qaytardı.

A) Berilgen gáp bas aǵzalardıñ qatnasına qaray qaysı túrdegi gápke tiyisli?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıñ astın sızıñ.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıñ hám tapsırmalardı orınlañ.

Insan negizinde neni qáleytuǵının anıq belgilep alıw lazım!

Bazda maqsettiñ aldınnan durıs islep shıǵılmaǵanlıǵı sebepli olarǵa erisiw múmkin emestey túyiledi. Sonlıqtan da, insan ózi neni qálep atırǵanın anıq biliwi, onı tolıq qıyalına keltiriwi zárúr.

Maqsetlerdi durıs qoyıw hám olarǵa erisiw – baxıtlı ómir girewi. Biraq, hámiyshe talpınıp atırǵan nárselerimizdi durıs kóz aldımızǵa sáwlelendire almaymız. Bul bolsa arızılardıñ sol qálpinde qalıp ketiwine, ómirde jeterli dárejede tabıslarǵa erise almawǵa sebepshi boladı.

Sonlıqtan da, eñ dáslep, maqsetti durıs islep shıǵıw zárúr.

Maqsetlerdi ideyalar sıyaqlı qaǵaz(qoyın dápter, kúndelik)ǵa jazıp barıw kerek. Detalına shekem jazılǵan maqsettiñ ámelge asıw itimallıǵı joqarı boladı. Eger, maqsetlerińizdi qaǵazǵa jazbay, yadıńızda saqlayman dep isenseńiz, olarǵa erisiwge úmit etpeñ. Olardı ármanlar qatarına kirgizip qoyıwıńız múmkin.

A) Tekstte qanday másele kóterilgen?

B) Qanday da bir isti islewdi maqset etip, keyin toqtatıp qoyǵan waqıtlarıńız bolǵan ba? Ne ushın?

C) Anıq maqset qoyıwdıñ insannıñ jeke rawajlanıwına tásiri qanday?

A) _____

A) “Hamsa” dástanını haqqında maǵlıwmat beriń. _____

B) Bult ta emes, báhardıń ol jawını,

Tas boraǵan ala burqan dawılı.

Tasqa ursa meytin sińip ketedi,

Shıqqan waqta shaqmaqtay jalt etedi.

Úzindi “Hamsa”nıń qaysı bóliminen alınǵan hám qanday jaǵday óz sáwlesin tapqan? _____

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Patsha sóytip jazdırılmay duzaqtan,

Kúni-túni uyqı kórmey azaptan,

Ullı táwip Ulıqmanǵa at jollap,

Párman menen aldırıptı uzaqtan.

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti:

II VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Tómen degi berilgen sózlerdi imlalıq jaqtan dúzetip jazıń hám tabıs, barıs sepliginde sepleń.

- A) tariyx; _____ sepliklerde: _____
B) hár bir: _____ sepliklerde: _____
C) awlat; _____ sepliklerde: _____
D) abıroy: _____ sepliklerde: _____

2. (Punktuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Onıń sózin basqa birew maqullap Bizde barlıq waqıtta usınday jumıs basa-bas bolıp «al kettimge» kelgende qutqarıńlar jigitler dep shofyorlarǵa awırmanlıqtı artadı

---

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen leksikalıq birliklerge 3 mısaldan mısál keltiriń hám birewine gáp qurań.

- A) Omonim (mısál – _____)
Gáp: _____
B) Omofoma (mısál – _____)
Gáp: _____
C) Omofon (mısál – _____)
Gáp: _____
D) Omograf (mısalı – _____)
Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orıńlań.

- A) Atlıq sózden dórendi feyil jasań hám gáp qurań.

- B) Kelbetlik sózden dórendi feyil jasań hám oǵan gáp qurań.

---

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

Azanda turıp, bir tús jorıwshını shaqırıp, bul tústiń jorıwı ne dep soradı.

- A) Gáp feyil bir bas aǵzalı gáptiń qaysı túrine kiredi?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orınlań.

Jáne bir adamnıń aytqanı: Balam tórtinshi klasta oqıytuǵın edi. Kúnlerdiń birinde qálemin joytıp keldi. Men:

– Balam, qálemiń joytılgan bolsa, sabaqta ne menen sızdıń? – dep soradım.

– Klaslas joramnan alıp turdım, – dedi.– Jaqsı bolıptı, klaslasıń saǵan qálemin berip turǵanı ushın sennen bir nárese soradı ma? Mısalı: jeytuǵın, ishetuǵın nárese yaqı pul? – dedim.

– Yaq, hesh nárese soramadı, – dedi.

– Balam, demek ol sawapqa erisipti. Ol sennen kóre ziyregirek eken. Nege sen de sonday sawaplarǵa erispeyseń? Saǵan bir emes eki qálem alıp beremen. Birewin óziń isleteseń. Ekinshisin «Sawaplar qálemi» dep ataymız. Onı sen qálemin úyinde qaldırǵan yaqı joytıp qoyǵanlarǵa bereseń. Sabaqtıń aqırında qaytarıp alasań, – dedim.

Balam qattı quwandı. Bul isti ámelde islegennen keyin quwanışı jáne de arttı. Nátiyjede ol sumkasında mudamı altı qálem alıp júretuǵın boldı. Balam mektepti onsha xosh kórmes edi. Oqıwı da tómen edi. Bul isten keyin ol mektepke qaray asıǵatuǵın boldı hám ayırıqsha bahalarǵa oqıy basladı. Muǵallimleri de onı bunday isi ushın maqtap, oqıwshılar bul isi ushın húrmet kórsetetuǵın edi. Kimniń qálemi bolmasa, onnan alıp turıw múmkin ekenin biletuǵın edi. Oqıwshılardan birewi qálemsiz qalsa, muǵallimler:

– Bar, artıqsha qálem alıp júretuǵın baladan alıp kel! – deytuǵın boldı. Balam mektepti joqarı bahalar menen pitkerdi. Bul qayırlı isin elege shekem dawam etedi.

A) Sawap islew sózin siz qalay túsinesiz?

B) Siz qanday sawaplı is islegensiz?

C) Jaqsı pazıyletlerdiń jámiyetimizdegi áhmiyeti qanday dep oylaysız? Ne ushın?

A) _____

_____

_____

B) _____

_____

_____

C)

ÁDEBIYATTAN TAPSÍRMALAR

7. (Jáhán ádebiyatı B – 10 ball) Alfons Dode dóretiwshiligi haqqında jazıń.

8. (Qaraqalpaq ádebiyatı Q – 25 ball) Berilgen sorawlarǵa juwap jazıń.

A) Mifler mazmunı jaǵınan neshe túrge bólinedi? _____

B) Miftiń túrlerine túsindirme beriń.

9. (Shıǵıs ádebiyatı Q – 25 ball). Á.Yakubov dóretiwshiligin eske túsiriń.

A) “Ulıǵbek ǵáziynesı” shıǵarması haqqında maǵlıwmat beriń. _____

B) Baqawıl shıǵıp, Mırza Uluǵbek ele jaylasıp otırıp ta úlgermegen edi, sarayman kirip, alıp kelingeni ekinshi xattı usındı.

Úzindide aytilgan xatni mazmunı qanday edi ham waqiyalar rawajı qalay dawam etedi? _____

---

10. (Teksti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıgarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Mingen atı shappadı, bul saparı jaqpadı, atı-áwladın biletuǵın, pálenkestiń ulımısań dep atın bilip, bir tisleminan beretuǵın qawender-qostar tappadı. Mańlayı kúnge kúydi, aqıl berip sóyleskendeı heshbir tappadı júydi, tuwrı barıp suw ishkendeı kóre almadı janlı úydi. Aqshatawdı jaǵalap, kóshken jurtlardı aralap, bir simirim suw tappay, say-salalardı jaǵalap, ayaǵın tasqa aldırıp, jol júrmegen bala azıp-tozıp zar jılap Qırqkól degen jerde baratırsa, kóldiń shetinde tuyaǵı tabaqtay, qarnı suwqabaqtay, hár kózleri piyaladay, tuyaǵına deyin sarı ala, qarmaqqa shanshar eti joq, qıstan shıǵarı gúmana, arıqlaǵan qotır tay, uymaǵa batıp tura almay jatırǵanıń ústinen shıqtı.

A) Shıgarma ideyası: _____

B) Shıgarmanıń unamlı ham unamsız qaharmanları: _____

C) Shıgarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti:

III VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Tómendegi berilgen sózlerdi imlalıq jaqtan dúzetip jazıń hám tabıs, barıs sepliginde sepleń.

A) makan: _____ sepliklerde: _____

B) olimpiyada: _____ sepliklerde: _____

C) madenyat: _____ sepliklerde: _____

D) qádiryat: _____ sepliklerde: _____

2. (Puntuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Tap sol waqıtta Baytemir aǵa kabinanıń aynasına eńkeyip Abaylı bol aldında mashina kiyatır Oń qaptalǵa alıńqıra dedi

---

---

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen sózlerdiń mánisin túsindiririń hám gáp ishinde keltirip misal jazıń.

A) pájmúrdelik (mánisi – _____)

Gáp: _____

B) ábjillik (mánisi _____)

Gáp: _____

C) minber (mánisi _____)

Gáp: _____

D) seyis (mánisi _____)

Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orınláń.

A) Eliklewish sózden dórendi feyil jasań hám gáp qurań.

B) Tańlaq sózden dórendi feyil jasań hám gáp qurań.

---

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

Awıl biyleri tarqasıp, úy iyesiniń ózi qalıp, jatar tósek salınar gezde **rápiyda bet** – eki shoqalaq murtın sıypalap qoyıp, qupıya gápin basladı.

A) Gáp bas aǵzalardıń qatnasına qaray gáptiń qaysı túrine kiredi?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orınláń.

«Ǵalabalıq mádeniyat» Batıs dúnyasında ótken ásirdeń ekinshi yarımında payda boldı. Onı Batısta «populyar» (ǵalaba) yaki qısqartılǵan halda «pop kultura» dep ataydı. Ol «mádeniyat» dep atalsa da, negizinde túpkilikli mazmunı, maqseti menen niyetine qaray mádeniyattıń haqıyqıy dushpanı. «Ǵalabalıq mádeniyat» dep berilgen mádeniyattıń aǵımına kiriwshi ideya, kózqaras, kórsetpe, mem, imidj hám basqa sociallıq fenomenler toplamına aytıladı.

«Ǵalabalıq mádeniyat» kóbinshe xalıqtıń keń qatlamına unaw ushın ápiwayılastırılǵan hám áhmiyetsiz temalargá berilgenlik dep qaraladı. Qánige (filosof hám sociolog)lerdeń pikiri boyınsha ilimde ele antimádeniyat (ǵayrı mádeniyat) degen ilimiy túsinik qáliplespegeni ushın «Pop (ǵalabalıq) mádeniyat» túsinigi ilajsızlıqtan qollanıлмақта. Sebebi, «ǵalabalıq mádeniyat» negizinde mádeniyatsızlıq, yaǵnıy mánawiyatsızlıq hám ádepsizlik sózleriniń mánisiniń ornına qollanıladı. Sonıń ushın, «ǵalabalıq mádeniyat» eń aldı menen klassikalıq mádeniyatqa, kórkem ónerge, onıń baylıqlarına tis-tırnaǵı menen gúresip, inkar etip keledi.

A) “Ǵalabalıq mádeniyat” degen terminine túsinirme jazıń.

B) Ne ushın onı mádeiyattıń dushpanı demekte?

C) Házirgi turmısımızda usı mádeniyattıń qaysı túrlerin kórmektesiz?

A) _____

B) _____

C) _____

Jaman tús yańlı,
Qıyal aynasınan,
Óshpeydi sirá...

Úzindi Ğ.Ğulamın qaysı qosıǵınan alınǵanlıǵın hám “Onınshı jıllardıń sergizdanlıǵı” qatarların túsindirip berin. _____

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Xannıń toǵız xanımnı,
Gúwlep úyge kiredi.
Bir kekili altınnan,
Bir kekili gúmisten,
Ul menen qızdı kóredi,
Ol ulınıń sıyaǵı,
Darapshaǵa megzegen,
Ol qızınıń sıyaǵı,
Gúlsharaǵa megzegen.

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti:

IV VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Tómendegi berilgen sózlerdi imlalıq jaqtan dúzetip jazıń hám iyelik, barıs sepliginde sepleń.

- A) banki: _____ sepliklerde: _____
B) poezıt: _____ sepliklerde: _____
C) ayraport: _____ sepliklerde: _____
D) shlanga: _____ sepliklerde: _____

2. (Punktuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Bosat bul biysharanı dep Qosıbay Tawmuratqa buyırq berdi de jaǵadaǵı adamlarǵa qarap endi sizler de úyli-úyińizge tarasa qoyıń

---

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen sózlerdiń mánisin túsindiririń hám gáp ishinde keltirip misal jazıń.

- A) shaqırım (mánisi – _____)
Gáp: _____
B) ántek (mánisi – _____)
Gáp: _____
C) mamırlaw (mánisi – _____)
Gáp: _____
D) jarshı (mánisi – _____)
Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orınláń.

A) Kelbetlikten atlıqqa ótken sózdi keltirip gáp qurań.

B) Kelbetlik feyilden atlıqqa ótken sózdi keltirip gáp qurań.

---

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

Qońırat ruwın húrmet etkeni ushın, sayalı shapanınıń bir shalǵayına sizdi de alıwdı qálep, rehim júregi soqtı.

A) Gáp aytıw maqsetine qaray gáptiń qaysı túrine kiredi?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orıńlań.

Bekkem baylanıs

Erjetken adam keleshekte óz ideyaların awızeki hám jazba túrde isenimlilik penen jetkeriw ushın usı kónlikpege balalıǵınan-aq islew berip barıw lazım. Isenimli qarım-qatnasıqqa erisiw ushın talqılawdı, sonday-aq, olardıń kózqarasların tiykarlawdı kúsheytiw, bólisiw hám belsene tıńlaw kónlikpelerin rawajlandırıw menen birge dálillerdi jaratıw ústinde de islew kerek. Bul kónlikpeler balalar hám jaslarda talapshańlıqtı qollap-quwatlaytuǵın dárejede qalıplestirilse, zorlıq hám qorqıtıwlarıń aldın alıw múmkin. Sebebi, olar óz kózqarasların óz waqtında bildire alıwı hám sáwbetleslerin húrmet etiwı kerek bolǵan jaǵdaylardı saplastırıwǵa tayar boladı.

Birge islesiw ruwxı

Professional dúnya, hátte jeke dúnya balalar hám jaslardıń basqalar menen óz ara múnásibetlerde bolıw qábiletin rawajlandırıw hám ulıwma maqsetlerge baǵdarlangan jámáátlerdi payda etiw ushın ele de kóbirek islewdi talap etedi. Kommunikaciya baylanısları hár túrli ózgeshelikke iye bolǵan kanallar arqalı jaratılatuǵın sanlı kontekstte hárqanday óz ara baylanıs ushın birge islesiw tuyǵısı joqarı bolıwı áhmiyetli. Bunıń ushın bala parıqlardı qádirlawdı hám húrmet etiwdi, óz teńlesleriniń pazıyletlerinen maksimal dárejede paydalanıwdı, usınıs etilgen maqsetke erisiw ushın kúshlerdi birlestiriwdi úyreniw kerek. Óz náwbetinde bul baylanıs empatiya, beyimlesiwshilik, dóretiwshilik hám oqıw qábiletleri sıyaqlı áhmiyetli kónlikpelerdiń birigiwin talap etedi.

Jetekshilik

Basqalarǵa tásir kórsetiw qábileti professional ortalıqta kúnnen-kúнге qádirlenbekte. Kúsheyip atırǵan básielik dúnyasında jetekshilikti tásirli túrde qalay isletiwdi bilgenler talapshań rollerdi atqarıw ushın jáne de tartımlı boladı.

Balalar jaslıǵınan shólkemlestiriwshi bolıwǵa, óziniń ómirinde de, óz ortalıǵında da belsendi subyekt bolıwǵa baǵdarlansa ǵana olar jetekshilik qábiletleri ústinde islewdi baslaydı.

A) Tekstke qanday tema qoyasız? Ne ushın bulay qoydıńız?

B) Birge islesiw hám bekkem baylanıstıń uqsaslıq hám ózgesheliklerin jazıń.

C) Sizde jetekshilik qábleti bar ma? Onı qashan hám qanday jaǵdaylarda paydalanǵansız?

A) _____
_____
_____

B) _____
_____
_____
_____

C) _____
_____
_____
_____

ÁDEBIYATTAN TAPSÍRMALAR

7. (Jáhán ádebiyatı B – 10 ball) Ernest Seton Tompson dóretiwshiligi haqqında jazıń.

_____
_____
_____
_____
_____

8. (Qaraqalpaq ádebiyatı Q – 25 ball) Berilgen sorawlarǵa juwap jazıń.

A) Roman neshe túrge bólinedi? _____

B) Romannıń qanday túrleri bar, ózgeshelikleri qanday?

_____
_____

---

9. (Shıǵıs ádebiyatı Q – 25 ball). Ó. Xashimov dóretiwshiligin eske túsiriń.
A) “Eki esik arası” romanı haqqında maǵlıwmat beriń. _____

B) Qudaydan tapqır, insapsız hayal! Balanıń obalı tutqay, iymansız! Kúyewińniń birewden kem jeri joq edi ǵoy! Sholaq bolsa diywaldan sekirip urlıq islemegen shıǵar! Tórt jıl qan keship keldi ǵoy! Kúyewi urısta ólgen qanshadan-qansha ǵúldey jawanlar júripti sabır etip. Hesh bolmasa, balańdı oylasań bolmay ma, iymansız! Bul qatarlardı kim, ne sebep aytpaқта? Waqıya nátiyjesi qanday boladı?

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Kóter bastı! Qayda seniń
Erkeklerdi basqan susıń?
Jolbarıstıń jaw búyregin,
Julıp jegen ǵaybar kúshiń?
Qas batırdıń bas súyegin,
Zeren etip, qımız ishken.

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti: _____

V VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Tómen degi berilgen sózlerdi dúzetip jazıń hám olarǵa gáp qurań.

A) ekspanat – _____

Gáp: _____

B) mogistral – _____

Gáp: _____

C) ekspedisiya – _____

Gáp: _____

D) arnitolog – _____

Gáp: _____

2. (Punktuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Eger siz balalıǵıńızdı jaqsı eske túsiriwler baxıtlı demler menen esleseńiz ataanańızǵa kewlińızde heshqanday ókpe-giyne bolmasa demek balalıǵıńız baxıtlı ótken

---

---

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen sózlerdiń mánisin túsindiririń hám gáp ishinde keltirip mısal jazıń.

A) kókmar (mánisi – _____)

Gáp: _____

B) serlew (mánisi – _____)

Gáp: _____

C) darawara (mánisi – _____)

Gáp: _____

D) qur (mánisi – _____)

Gáp: _____

---

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orınláñ.

A) Háreket atı feyilinen atlıqqa ótken sózdi keltirip gáp qurañ.

B) Sanlıqtan atlıqqa ótken sózdi keltirip gáp qurañ.

---

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleñ.

Quwanışlısı, kóp jaǵdayda kisige qazǵan orına sumlıqlınıń ózi qulaydı.

A) Gáp zárúr aǵzalardıń qatnasına qaray gáptiń qaysı túrine kiredi?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıñ.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orınláñ.

Dóretiwshilik hám qızıǵıwshılıq

Zamanagóy dúnyada kóbinese standartlar qollanımaқта. Sonıń ushın, ózleriniń qızıǵıwshılıǵın oyatatuǵın ushqın menen alǵa qaray alıp ketiwge umtılatuǵınlar hám hárdayım háreketlenip, ózleriniń dóretiwshiligin arttıratuǵınlar basqalardan ajralıp turadı.

Qızıǵıw hám qıyal etiw balalarǵa tán bolıp, olar oyın iskerligi ortasında turaqlı túrde aqılǵa uǵras kelmeytuǵın jaǵdaylardı oylap tabadı. Biraq, dáwir keleshek oylap tabıwların jáne de kóbirek talap etkende, dástúriy túrdegi bilimlendiriw sisteması bul oylap tabıwshılıqlarǵa tosqnılıq qıladı.

Dóretiwshilikti kúsheytiw turaqlı túrde jańalıqlarǵa alıp keledi. Bul bolsa ortalıq ushın úlken rawajlanıwǵa alıp keletuǵın mashqalalardı basqasha tárizde sheshiwge imkaniyat jaratadı.

Sın pikirlew

Búgingi kúnde talap etiletuǵın hám keleshekte jáne de mazmunlı bolatuǵın kónlikpelerden biri – sın pikirlew hám mashqalalardı saplastırıw bolıp tabıladı. Mashqalanı anıq ańlaw ushın onı talqılay alıw, bahalaw, bólimlerin biliw hám olardıń qalay islewin kóre alıw arqalı is baslaw kerek. Sonıń ushın, balalar hám jaslar hárbir jaǵdayǵa túrli kózqaraslardı anıqlay alıw hám kórip shıǵıwı ushın talqılay alıw

qábiletine iye bolıwı kerek. Sonda ǵana olar jańa sheshimlerdi usınıs etiw ushın bilimlerrinen nátiyjeli paydalana aladı.

Beyimlesiwshilik hám iykemlesiwshilik

Házirgi zaman ózgerislerge tezlik penen beyimlesiwdi talap etpekte. Biz bárha háreketke bolamız hám keleshek biziń basımızdı aylandıratuǵınına hesh ǵuman joq. Sol sebepli, balalardı hárbir nárseniń mudamı ózgerip turıwın kórsetip, olardı balalıǵınan-aq ózlerine, átirapındaǵılarǵa hám qorshaǵan ortalıqqa beyimlese alatuǵın bolıwǵa iytermelew kerek. Olardı ózlerin jańa jaǵdaylarǵa tayarlaw hám ózgeriwge júrek etiwge iytermelew olarda usı kónlikpelerdi arttırıwdıń bir usılı esaplanadı.

A) Dóretiwshilik hám qızıǵıwshılıqtıń bilim alıwdaǵı áhmiyeti qanday? Ne ushın?

B) Sın pikirlewdi ne ushın balalarda rawajlandırıw kerek?

C) Siz qálegen jaǵdayǵa tez beyimlesip kete alasız ba? Mısal keltiriń.

A) _____
_____
_____
_____

B) _____
_____
_____
_____

C) _____
_____
_____
_____
_____

ÁDEBIYATTAN TAPSÍRMALAR

7. (Jáhán ádebiyatı B – 10 ball) Valentin Rasputin dóretiwshiligi haqqında jazıń.

_____
_____
_____
_____
_____

---

8. (Qaraqalpaq ádebiyatı Q – 25 ball) Berilgen sorawlarǵa juwap jazıń.

A) Syujet qurılısı jaǵınan neshe túrge bólinedi? _____

B) Syujet elementleri haqqında túsiniń jazıń.

---

9. (Shıǵıs ádebiyatı Q – 25 ball). A.Aripov dóretywshiligin eske túsiriń.

A) “Iltimas” qosıǵı haqqında maǵlıwmat beriń. _____

B) Dúnyanı qızǵanba mennen, ázizim,

Sen ishken bulaqtan ishpespen hasla.

Sen júrgen tawlarda qalmaǵay izim,

Sen keshken dáryadan keshpespen hasla.

Úzindi A.Aripovtıń qanday mazmundaǵı qosıǵınan alınǵanlıǵın hám “Sen júrgen tawlarda qalmaǵay izim” qatarların túsindirip beriń.

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

«Buǵan da shúkir, gegirdekten dán tuqımı ótip tursa bolǵanı» – dep biriniń sózin biri jónlep jáne shadlanısadı. Jumagúldiń qalayınsha tez kámalǵa kelgeni anasına bilinbedi, al báybishe onıń kún sayın tolısıwına kúnshilik penen qaraydı. Narttan shıqqan talday kózge tússe, bálkim, onıń menen kúndeslikke talasar. Ol usınnan basqa hesh nárese oylamay, dúziw sını menen úyden kirip shıǵıwına narazılıǵın jasıra almay Sánemge:

– Qızıń baspaq baqsın, – dep buyırǵanıń da sebebi sol edi.

A) Shıǵarma ideyası: _____
_____
_____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____
_____
_____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti: _____
_____
_____
_____
_____

VI VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Tómendegi berilgen sózlerdi dúzetip jazıń hám olarǵa gáp qurań.

A) tavar – _____
Gáp: _____

B) texnalogiya – _____
Gáp: _____

C) git – _____
Gáp: _____

D) vidyomaterial – _____
Gáp: _____

2. (Punktuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Meditaciya bul jalǵız qalǵanda tınısh jerde ózligimizdi ańlaǵan halda qalbimizdiń túbine názer salıwımız ózimizdi pútkil álem menen únleslikte seziniwimiz

_____
_____
_____

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen sózlerdiń mánisin túsindirip hám gáp ishinde keltirip mısál jazıń.

A) pıdayı (máni – _____)

Gáp: _____

B) qart (máni – _____)

Gáp: _____

C) kátquda (máni – _____)

Gáp: _____

D) qamqa (máni – _____)

Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen dórendi feyllerge 3 mısaldan mısál jazıń hám gáp qurań.

A) Atawısh sózlerden jasalgan dórendi feyil:

Mısál: _____

Gáp: _____

B) Feyil sózlerden jasalgan dórendi feyil:

Mısál: _____

Gáp: _____

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

– Shayqımız solay dese, biz qayılmız, miymanım.

A) Gáp dúzilisine qaray gáptiń qaysı túrine kiredi?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

6. (Teksti túsiniw P – 30 ball) Teksti oqıń hám tapsırmalardı orıńlań.

Qońsı – bir awılda, kóshe boyında qatar otırǵan eki shańaraq biri-birin qońsı dep ataydı. Aǵayın-tuwısqanlıqqa, ruwlıqqa heshqanday qatnası joq bolsa da, hár bir shańaraq ushın qońsınıń ornı bólek.

«Qońsım aman, men aman», «Qońsını gewleme, kóshirerseń, ottı gewleme, óshirerseń», «Qońsınıń úyine ot tiyse, ushqını saǵan da túsedi», «Aǵayın menen jawlaspa, basıń azayadı, qońsın menen dawlaspa, asıń azayadı», «Qońsın shaqırǵanda, bir jeńińdi kiyip, bir jeńińdi kiymey bar»,– degen xalıq danalıqları qońsınıń alıstaǵı aǵayınнен artıq ekenligin bildiredi.

Qońsılar «qudayı qońsım»,–dep bir-birin kútá jaqsı sıylap, húrmetleydi. Qolda barın bólisip otıradı. Olardıń balaları da ata-anaları izinen júrip, tatıw jasaydı. Úy iyesi qayda ketse de, óz balaların, úy-ishin, mal-múlkin qońsısına isenip tapsırıp ketedi.

Xalqımızda «qońsı haqısı» degen órnek alarlıq sóz bar. Bul qońsınıń ornı óz aldına ekenligin bildirip, húrmet mánisinde ayılǵan. Qońsılar arasındaǵı qatnasıqlar hár túrli úrp-ádet, dástúrlerge tiykarlangan. Solardıń biri: «Qońsıǵa tamaq jiberiw» dástúri.

Tiykarında bul ayırıqsha dástúr dep elenip, belgili bir atama qoyılmasa da, xalqımızdıń kúndelikli turmısında jiyi ushırasıp turadı hám burınнан áwladtan-áwladqa ótip kiyatırǵan dástúrlerdıń biri.

A) “Qudayı qońsı” sózin qalay túsindińiz?

B) Qońsıshılıq qatnasıqlardıń jámiyetimizde qanday áhmiyeti bar?

C) Qońsınıń haqı degen sózdi qalay túsindińiz?

A) _____
_____
_____
_____

B) _____
_____
_____
_____

C) _____
_____
_____
_____

ÁDEBIYATTAN TAPSÍRMALAR

7. (Jáhán ádebiyatı B – 10 ball) S.Esenin dóretiwshiligi haqqında jazıń.

---

8. (Qaraqalpaq ádebiyatı Q – 25 ball) Berilgen sorawlarǵa juwap jazıń.

- A) Troplardıń túrlerin jazıń. _____
- B) Giperbolaǵa túsiniń berıń hám mısal keltiriń.

---

9. (Shıǵıs ádebiyatı Q – 25 ball). A.Qahhar dóretiwshiligin eske túsiriń.

- A) “Mıń bir jan” shıǵarması haqqında maǵlıwmat berıń. _____

B) – Haw, Hajı aǵa, sizge dári beriw esimnen shıǵıptı ǵoy, júriń! – dedi hám Hajını jetelep shıǵıp ketti. Hajı dálizge shıǵıp jıǵıarmeken dep oylaǵan edim, joq, olay bolmadı, gúrsildegen dawıs esitilmedi...

Bul qatarlardı kim, ne sebep aytpaқта? Waqıya nátiyjesi qanday boladı?

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Qapılǵır góne-kóksi de qapelimde tabıla qoya ma, xalıqtıń góne-kóksiden qutılǵanına da ádewir jıllar bolıp qalǵan joq pa, aqırı! Degen menen, Aynagúl góne-kóksi izlep qolın irikken joq. Ol jaqında ǵana ul-qızlarınıń tozbasa da kiymey qoyǵan, kishireyip qalǵan, jańanıń gónesi degendey kiyimlerdi túyip, giznep qoyǵan jerinen ap-ańsat alıp balasınıń qolına uslattı. Esi-dárti topta turǵan bala túyinshik qolına tiyiwi máttal, qapıdan atlıǵa shıǵıp ketti.

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti:

VII VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Berilgen qabatlasqan dawıssız sesler qollanılatuǵın sózlerge 3 mısaldan keltiriń.

A) qabatlasqan mm _____

B) qabatlasqan ss _____

C) qabatlasqan rr _____

D) qabatlasqan tt _____

2. (Puntuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Aǵam onnan Hey netken balasań Biziń júktiń arasında ne qılıp júriseń urımisań ya qashqınbısań dep soradı

---

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen sózlerdiń mánisin túsindiriyń hám gáp ishinde keltirip mısál jazıń.

A) bosáǵa (mánisi – _____)

Gáp: _____

B) edenlik (mánisi – _____)

Gáp: _____

C) pálek (mánisi – _____)

Gáp: _____

D) sheńgel (mánisi – _____)

Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen qospa feyillerge 3 mısaldan mısál jazıń hám gáp qurań.

A) Atawısh tiykarlı qospa feyil:

Mısál: _____

Gáp: _____

B) Feyil tiykarlı qospa feyil:

Mısál: _____

Gáp: _____

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

Sonlıqtan, onıń kóz qıspayın Írisqul biy túwe, óz joldasları da ańǵarmadı.

A) Gáp qospalanǵan jay gáptiń qaysı túrine kiredi?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orınláń.

...Til adamlar arasındaqı qarım-qatnas bolıwı menen birge, milliy qádiriyatlar, milliy rawajlanıw dárejesine tiyisli kózqaraslardı, til iyesiniń sezimin, onıń shınlıqqa, basqa adamlarǵa, jámiyetke qatnasın kórsetedi. Insannıń rawajlanıwında qarım-qatnas qanshelli zárúr bolsa, sonshelli modallıq qarım-qatnaslardı, sezimlerdi, kewil-keypiyatın bildiriw de kútá áhmiyetli.

Sıpayılıq mental múnásibetlerge tiyisli túsiniklerden biri bolıp, insan ruwxıyatı menen baylanıslı. Sıpayı, shiyrin sózli bolıw eń joqarǵı pazıyletlerden biri, insan qálbin nurlandıratuǵın, júzinde kúlki hám quwanış payda etetuǵın eń jaqsı sıpat esaplanadı. Sol ushın da xalqımızda «Biyday naniń bolmasa da, biyday sóziń joq pa edi», «Jıllı-jıllı sóyleseń, jılan inine kiredi» sıyaqlı naqıllar biykarǵa ayılmaǵan. Adamlar arasında sıpayı qatnas hámıyshe zárúr.

Sıpayılıq – bul insannıń mádeniyatlılıq dárejesin belgilep beretuǵın usıllardan biri. Demek, sıpayılıq mánileriniń bildiriliwin úyreniw tiykarǵı wazıypa sanaladı. Sebebi, jámiyet wákilleriniń til quralların qollanıwdaqı ózgeshelikleri, mádeniy-sociallıq usılları ózine tánlikke iye bolıp, bul nárseler qarım-qatnastı durıs shólkemlestiriw hám qarım-qatnas procesinen gózlengen maqsetke erisiwde úlken áhmiyetke iye.

A) Sıpayılıq sózin qalay túsendińiz?

B) Til milliy qádiriyatlardı qalay sáwlelendiredi dep oylaysız?

C) Insannıń rawajlanıwında tildiń áhmiyeti qanday?

A) _____
_____
_____
_____
_____

B) _____
_____
_____
_____
_____

C) _____
_____
_____
_____
_____

ÁDEBIYATTAN TAPSÍRMALAR

7. (Jáhán ádebiyatı B – 10 ball) A.S.Pushkin dóretiwshiligi haqqında jazıń.

---

8. (Qaraqalpaq ádebiyatı Q – 25 ball) Berilgen sorawlarǵa juwap jazıń.

- A) Troplardıń túrlerin jazıń. _____
- B) Litotaǵa túsinik berin hám mısál keltirin.

---

9. (Shıǵıs ádebiyatı Q – 25 ball). A.Qahhar dóretiwshiligin eske túsirin.

- A) “Nawqas” shıǵarması haqqında maǵlıwmat berin. _____

- B) – Diywanayıy Bahawaddinge bir nárese atadıń ba? Ğavsul-aǵzamǵa she?
Bul qatarlardı kim, ne sebep aytpaқта? Waqıya nátiyjesi qanday boladı?

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Awa, bir waqları qúdiretli Ámiw,
Tuwısına sıymay jinli de boldı.
Hátteki jayhunlıq muqamğa dónip,
Ağısı, tolqını jelli de boldı.

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti:

VIII VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Tómenдеgi берilgen sózlerdi dúzetip jazıń hám olarǵa gáp qurań.

A) áwlat – _____

Gáp: _____

B) arxiolok – _____

Gáp: _____

C) pedagog – _____

Gáp: _____

D) gúwón – _____

Gáp: _____

2. (Punktuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Bul tildi shayır qorǵap qaladı taǵı da qaysı márt hákisine sıpatlap beredi dedi kúlip Husayn Bayqara

---

---

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen sózlerdiń mánisin túsindiriń hám gáp ishinde keltirip misal jazıń.

A) esersoq (mánisi – _____)

Gáp: _____

B) sháddes (mánisi – _____)

Gáp: _____

C) partaw (mánisi – _____)

Gáp: _____

D) tamıljıw (mánisi – _____)

Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orınláń.

A) Ishki jasalıw tiykarında jasalǵan atlıqtı qatnastırıp gáp qurań.

B) Sırtqı jasalıw tiykarında jasalǵan feyildi qatnastırıp gáp qurań.

---

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

Biydi xan deseń ırısqsına tebedi. Oylanıńız.

A) Gáp feyil bir bas aǵzalı gáptiń qaysı túrine kiredi?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orınláń.

Qatar-qatar dizilgen kitap teksheleriniń qasınan biyparıq ótip kete almaytuǵınlardı kitapqumar deytuǵınlar hámiyshe haq bolıp shıqpaydı. Nege deseń,

insan ruwxıyatında kóplegen qızıqlı halatlar ushırasıp turadı. Birden kóplegen kitaplardı satıp alıp, soń olardıń birewin de oqımaytuǵınlar da bar bolıp, ilimiy tilde olardı sundoku keselligine shalıǵanlar dep ataw dástúrge aylanǵan. Sundoku – yapon tilinen alınǵan sóz bolıp kitaplardıń tek sırtqı betine, iyisine hám betlerindegi súwretlerge qızıǵıw mánisin bildiredi. Birden kóp kitap satıp alıp, olardı oqıp tamamlamay qoymaytuǵınlarǵa inglisshe «book-worm» «kitap qurtı» ataması qollanıladı. Al, bizlerdiń házirgi sáwbetimiz sundoku haqqında.

Dáslep kitap oqıwdıń pikir hám bilim deregi ekenligin tereń túsiniw alıwıńız kerek. Tiykarında, tek waqıt ótkeriw yaki ótkinshi háwesler ushın mánissiz detektiv hám unamsız triller oqıwdan jamanı joq. Sol sebepli, birinshi náwbette kitap tańlawdı úyreniw maqsetke muwapıq. Bul mazmunı hám mánisi jaǵınan kúshli bolǵan romanlar yamasa óz biznesińizdi baslawda sizdi ruwxlandırıwshı kúshke iye ekonomikalıq baǵdardaǵı bolıwı da múmkin.

- A) Avtor ne ushın sundoku haqqında jazıwdı maqset etken dep oylaysız?
- B) «Kitap qurtı» ataması kimlerge qarata qolanılǵan? Ne ushın?
- C) Siz oqıw ushın qanday kitaplar tańlaǵan bolar edińiz?

A) _____
_____
_____
_____

B) _____
_____
_____
_____

C) _____
_____
_____
_____

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Qosbergen ishine termos hám sarı may shiyshe salınǵan tor qaltanı kóterip, sırtqa shıqtı. Shıqtı da sál gidirip, oylanıp qaldı. Ol kóp eglenip turmadı. Sońınan júrip baratırıp ókine berdi. Qosbergen baǵanadan beri kóliktiń jón-josaǵın oylamaǵan eken. Sovxozdan rayonǵa jetip baraman degenshe jeti-segizlik shaqırımlıq jol, jası qaytqan adamǵa piyada túwe mashinada otırǵanda da ańsat emes, biraq... Endi qalay boladı-á?!

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti:

IX VARIANT

ANA TILINEN TAPSÍRMALAR

1. (Orfografiya hám orfoepiya B – 5 ball) Tómen degi berilgen sózlerdi dúzetip jazıń hám olarǵa gáp qurań.

A) qıyaratba – _____

Gáp: _____

B) 21-ásir – _____

Gáp: _____

C) audyo – _____

Gáp: _____

D) ańzaq – _____

Gáp: _____

2. (Puntuaciya B – 5 ball) Gápke túsirilgen irkilis belgilerin durıs qoyıp qayta jazıń.

Óybiy biziń patsha qız goy dedi Gúlbiy onı qay jerde kórip júrsiz

---

---

3. (Leksikologiya Q – 20 ball) Berilgen sózlerdiń mánisin túsindirip hám gáp ishinde keltirip mısál jazıń.

A) asaw (mánisi – _____)

Gáp: _____

B) májnun (mánisi – _____)

Gáp: _____

C) partaw (mánisi – _____)

Gáp: _____

D) shille (mánisi _____)

Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orınladı.

A) Ishki jasalıw tiykarında jasalǵan feyildi qatnastırıp gáp qurań.

B) Sırtqı jasalıw tiykarında jasalǵan kelbetlikti qatnastırıp gáp qurań.

---

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

— Jarań qalay? — dep soradı serjant. — Hesh nárese emes.

A) Úzindide sóz-gáptiń qaysı túri qatnasqan?

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

---

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orınlań.

Qullası, ornımnan turdım da, juwırıp barıp, balanı turǵızdım. Ústiniń shańın qaǵıp, jubattım. Sol waqıtta bir hayal bizler betke qaray kele berdi. Shamamda, balanıń anası. Kelip raxmet aytsa kerek, dep tayar turǵan oyıma hayaldıń sózleri shókkish penen urǵanday boldı. Ol maǵan kelip baqırıp, urısıp ketti. Ne derimdi de, ne islewimdi de bilmey qaldım... «Jaqsılıq qılǵanıma alǵan raxmetim usı boldı ma?» dep, kewil-keypiyatım buzılıp, ornıma barıp otırdım. Ayıpsız ayıpdar bolıp qaldım ğoy! – dep oylanıp, ashıwım betime shıǵıp turǵanda jańaǵı hayal aylanıp keldi. Biraq, ol bul ret júdá álpayım, yaponlarǵa tán mádeniyatlılıq penen gáp basladı.

– Baǵana bolıp ótken waqıya ushın sizden shın kewlimnen keshirim sorayman. Júdá mehriban, jaqsı insan ekensiz.

– Yaǵ-aw, shárt emes...

– Sizge qattı sóyledim. Siziń qılǵan is-háreketińiz meniń balamnıń keleshegi ushın kerı tásir eter edi.

– Nege? Men qanday jaman is qıldım? Tek balaǵa járdemlestim...

– Durıs, siz járdemlestińiz. Biraq, úlken zıyan da jetkerdińiz. Balam jıǵılıp qalıp, birew kelip turǵızıwın kútip, jılap jattı. Men yaki basqa birew turǵızsa, ol soǵan úyrenip qaladı. Solay etip, keleshekte de basına is tússe, súrinse, basqadan járdem kútip jasawǵa úyrenip qaladı.

A) Bala tárbiyasında nelerge itibar beriw kerek dep oylaysız?

B) Bala tárbiyasında qattı qollıq qanday áhmiyetke iye? Ne ushın?

C) Siziń bul teksttegi waqıyaǵa múnásibetińiz qanday?

A)

B)

C)

ÁDEBIYATTAN TAPSÍRMALAR

7. (Jáhán ádebiyatı B – 10 ball) Jyul Vern dóretiwshiligi haqqında jazıń.

8. (Qaraqalpaq ádebiyatı Q – 25 ball) Berilgen sorawlarǵa juwap jazıń.

A) Troplardıń túrlerin jazıń.

B) Metonimiyaga túsinik berin hám mısál keltirin.

9. (Shıǵıs ádebiyatı Q – 25 ball). P.Qodirov dóretiwshiligin eske túsirin.

A) “Juldızlı tınler” shıǵarması haqqında maǵlıwmat berin.

B) – Maxmud penen kópirge qaray ketti. Biraq ne ushın ketkenligin bilmedim. Sorasam da aytpadı.

Úzindi boyınsha pikirleń. Qaharmanlardıń maqseti ne edi? Oǵan qalay erisedi?

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

– Jurt hayal alsa, bir sıltaw menen aladı, birew perzenttiń joqlıǵınan, birew jaslıqtıń áserinen, sen bolsań alpıstan astıń. Qudayǵa shúkir, perzentin bar, malıńdı sıyǵıza almaytuǵın bolǵan soń aytıp otırǵanıń ǵoy, bolmasa uyalmay qaysı betin menen qız alaman dep otırsań?

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

C) Shıǵarmanıń tárbiyalıq áhmiyeti: _____

Gáp:

C) egleniw (mánisi _____)

Gáp: _____

D) qamqa (mánisi – _____)

Gáp: _____

4. (Morfologiya Q – 20 ball) Berilgen tapsırmalardı orınláń.

A) I bet birlik sanda anıq atlıqtı tartımlań hám gáp qurań.

_____

B) II bet kóplik sanda qıyalıy atlıqtı tartımlań hám oǵan gáp qurań.

_____

_____

5. (Sintaksis Q – 20 ball) Berilgen gápke sintaksislik tallaw isleń.

– Joq, qádirlı miymanım! Keshiriń!

A) Úzindide sóz-gáptiń qaysı túri qatnasqan?

_____

_____

B) Gápti jazıp, gáp aǵzalarınıń astın sızıń.

_____

_____

6. (Tekstti túsiniw P – 30 ball) Tekstti oqıń hám tapsırmalardı orınláń.

Bir qayıqshınıń kishkene qayıǵı bar eken. Qayıqtıń bir eskegine «niyet», ekinshisine bolsa «háreket» dep jazılǵan edi. Qayıqqa mingen adamlar bul jazıwların sebebin sorasa, qayıqshı bılay dep juwap beripti: «Eger, men tek ǵana «niyet» dep jazılǵan eskekti essem, onda qayıq bir jerde aylanıp qala beredi. Tap sonday tek «háreket» degen eskekti essem de qayıq bir jerde aylana beredi. Tek ekewin de teńdey eskende ǵana qayıǵım mánziline jetedi. İnsan da tek niyet etkeni menen, biraq háreket etpese, bir jerde aylanǵan qayıq sıyaqlı mánziline jetpeydi. Maqsetke erisiw ushın bolsa, eń dáslep «niyet» hám de «háreket» bolıwı kerek. Sonlıqtan da, ata-babalarımızdan «Háreketke bereket» degen danalıq sóz qalǵan».

A) Niyet hám háreketiń qanday baylanısı bar eken?

B) “Háreketke bereket” naqılın turmısınızdagı bir jaǵday menen baylanıstırıp túsindiriy.

C) Keleshek niyetlerińiz qanday?

A) _____
_____
_____
_____
_____

B) _____
_____
_____
_____
_____
_____

C) _____
_____
_____
_____
_____
_____

ÁDEBIYATTAN TAPSÍRMALAR

7. (Jáhán ádebiyatı B – 10 ball) Rasul Gamzatov dóretiwshiligi haqqında jazıń.

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

8. (Qaraqalpaq ádebiyatı Q – 25 ball) Berilgen sorawlarǵa juwap jazıń.
A) Troplardıń túrlerin jazıń. _____
B) Sinekdoxaǵa túsiniń berıń hám misal keltiriń.

---

9. (Shıǵıs ádebiyatı Q – 25 ball). Omar Hayyam dóretiwshiligin eske túsiriń.
A) Rubayı janrı haqqında maǵlıwmat beriń. _____

B) Jap kánarı túrli shópler, aralas,
Hárbir giya – sulıw júzli qálemqas,
Mınaw shalǵın – gúljúzliler topıraǵı,
Jasıl shópke ayaǵıńdı ańlap bas.
Úzindi boyınsha pikirleń. Avtor bul qatarlar arqalı ne demekshi?

---

10. (Tekstti talqılaw P – 40 ball). Úzindi berilgen shıǵarma boyınsha kórkem talqı isleń.

Gáp sol jaǵında, ortaǵ hákim, qullası, baǵ egilmedi. Baǵ egemen dep alǵan jerge Kómekbay eki jıldan beri geshir egip alıp otır.

A) Shıǵarma ideyası: _____

B) Shıǵarmanıń unamlı hám unamsız qaharmanları: _____

